

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

BSA III-021-420/18

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 14.12.2018 r.

Warszawa, dnia 13 grudnia 2018 r.

Do druku nr 3044

Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 listopada 2018 r., GMS-WP-173-308/18, działając na podstawie art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.) w załączeniu uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.*

Z wyrazami szacunku

Opinia do projektu

ustawy

o zmianie ustawy

o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji
wojennych i okresu powojennego

I. Projekt ustawy

1. Pismem z dnia 16 listopada 2018 r. Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu przekazał w trybie art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego przygotowany przez sejmową Komisję do Spraw Petycji z prośbą o przedstawienie opinii.
2. Zgodnie z uzasadnieniem projekt ustawy ma na celu „poszerzenie zakresu podmiotowego ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (zwanej dalej ustawą o kombatantach) o osoby, które zostały poddane deportacjom organizowanym przez okupacyjne władze niemieckie w siedmiu pierwszych miesiącach wojny – w okresie do marca 1940 r.”.

W uzasadnieniu projektu wskazano: „W aktualnym stanie prawnym osoby, które przebywały w obozach przejściowych będąc w wieku do 14 lat, mają możliwość uzyskania statusu osoby represjonowanej natomiast osoby

poddane radykalnym deportacjom eksterminacyjnym w ciągu pierwszych 7 miesięcy wojny takich możliwości nie mają.”.

II. Ocena wprowadzonych zmian

1. Należy stwierdzić, że w niniejszej opinii proponowane zmiany mogą zostać ocenione wyłącznie w aspekcie dogmatycznym.
2. Gdy idzie o aspekt dogmatyczny trzeba podnieść, że zasadniczo proponowane zmiany nie budzą wątpliwości:
 - a. Dopuszczalne i zasadne jest poszerzenie zakresu podmiotowego nowelizowanej ustawy o osoby, które „w okresie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r. zostały deportowane przez hitlerowskie władze bezpieczeństwa, z przyczyn narodowościowych lub rasowych, z terenów które w dniu 8 października 1939 r. zostały włączone do Trzeciej Rzeszy Niemieckiej, na tereny, które na podstawie decyzji okupacyjnych władz niemieckich z dnia 12 października 1939 r. stanowiły terytorium Generalnego Gubernatorstwa” – por. propozycja brzmienia art. 4 ust. 3 nowelizowanej ustawy.
 - b. W tym kontekście zasadne jest także uzupełnienie art. 8 ust. 1 omawianej ustawy, stanowiącego delegację ustawową, o zobowiązanie właściwego ministra do określenia w stosownym rozporządzeniu także „terenów, których mieszkańców poddano deportacjom, o których mowa w art. 4 ust. 3.”
3. Niezrozumiałe jest natomiast pominięcie w znnowelizowanym art. 5 odwołania do art. 4 ust. 3 i wskazania, że także okresy opisanej w nim deportacji ustala się w miesiącach.
4. Podobnie niezrozumiałe jest wyłączenie w stosunku do osób, które w okresie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r. zostały deportowane przez hitlerowskie władze bezpieczeństwa, z przyczyn narodowościowych lub rasowych, z terenów które w dniu 8 października 1939 r. zostały włączone do Trzeciej Rzeszy Niemieckiej, na tereny, które na podstawie decyzji okupacyjnych władz niemieckich z dnia 12 października 1939 r. stanowiły terytorium Generalnego Gubernatorstwa, uprawnienia do:

- a. zwiększenia wymiaru urlopu wypoczynkowego (art. 10 nowelizowanej ustawy): nawet przyjmując, że osoby te nie znajdują się już w wieku aktywności zawodowej, to przecież zastrzeżenie to odnosi się do szeregu innych uprawnionych, wskazanych w art. 4 ust. 1 nowelizowanej ustawy,
- b. uwzględnienia okresu deportacji w wymiarze podwójnym przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty (art. 13 nowelizowanej ustawy).

III. Konkluzje

Podsumowując powyższe można zaproponować pozytywne zaopiniowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, zgłaszając jednocześnie wątpliwości co do zasadności rozwiązań określonych w art. 1 pkt 2-4 opiniowanej noweli.